

КАФЕДРА ДЕРЕВ'ЯНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ КАФЕДРА МІДНИХ ДУХОВИХ І УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Вивчення оркестрових партій

Освітній ступінь	магістр
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво» Флейта, Гобой, Кларнет, Фагот, Саксофон, Валторна, Труба, Тромбон, Туба, Ударні інструменти

Курс	1-2
Семестр	1-3

Статус	<u>обов'язкова</u>
Форма контролю	<u>залік</u>

ECTS	4
Годин	120
Індивідуальні заняття	72
Самостійна робота	48

Інформація про викладача

ПІБ	Кушнір А. Я.- кандидат мистецтвознавства, в.о.професора кафедри дерев'яних духових інструментів Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=9UtGdBwAAAAJ
e-mail	kushnirantonflute@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Вивчення оркестрових партій» є важливою складовою у підготовці сучасного артиста оркестру – висококваліфікованого фахівця в галузі музичного мистецтва. Студенти отримують змогу досягнути і усвідомити виконавство як цілісність у контексті отриманих знань і навичок. Систематизація відомостей в історичній перспективі, вивчення виконавських стилів та окремих оркестрових партій є запорукою опанування даної, надзвичайно важливої, а для більшості – визначальної у професійній кар'єрі, форми виконавської діяльності.

Метою курсу є формування відчуття самоідентифікації, приналежності до національних та європейських традицій оркестрового музикування, закладення загальних принципів оркестрової культури, оволодіння навичками виконання оркестрових партій творів різних епох та стилів, а також навичками «читання з аркуша».

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із комплексом понять, які складають предмет;
- висвітлити основні етапи розвитку оркестрового виконавства на інструментах як цілісного явища;
- проаналізувати можливі існуючі засоби та підходи до аналізу специфіки оркестрового виконавства;
- сформуванню у студентів навички самостійного пошуку та відбору інформації, практичної реалізації теоретичних знань у практичній оркестровій роботі.

Курс супроводжується ілюстративним матеріалом.

Предметом навчальної дисципліни є оркестрове виконавство, специфіка його історико-культурного побутування.

Об'єктом – аналіз та практичне опанування (виконання) оркестрових партій у знакових творах симфонічної та оперно-симфонічної спадщини.

Вихідні навчальні компетенції (з інших курсів), необхідні для успішного засвоєння студентами навчального змісту дисципліни: фах, оркестровий клас, знання історії української та зарубіжної музики, історії стилів в мистецтві, історії виконавства та ін.

Основні поняття: оркестрова музика, оркестрова етика, специфіка художніх стилів у мистецтві, інструментальне виконавство, струнні інструменти, дерев'яні духові інструменти, мідні духові інструменти, ударні інструменти.

Анотація дисципліни: курс орієнтований на здобуття студентами знань та практичних навичок опанування труднощів у оркестрових партіях з урахування традицій виконавства та засвоєнню норм професійного оркестрового етикету. В опануванні курсу спираємося на знання, вміння та навички, набуті студентами під час занять з фаху, камерного ансамблю, оркестру, предметів загально-професійного циклу.

Місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівців: курс орієнтований на удосконалення і систематизацію набутих знань, їх реалізацію, як важливої складової освіти високопрофесійного оркестрового виконавця, підвищення рівня його інтелектуальної компетенції. Також курс має на меті формування та виховання громадянської позиції студентів, розширення їх історико-культурного світогляду.

Методика викладання передбачає групові практичні аудиторні заняття, а також індивідуальну самостійну роботу студентів.

Курс вивчається протягом 1-3 семестрів.

Вимоги до засвоєння курсу «ВІВЧЕННЯ ОРКЕСТРОВИХ ПАРТІЙ»:

Студенти повинні знати:

- базові поняття курсу «Вивчення оркестрових партій»;
- основні етапи розвитку оркестрового виконавства як цілісного явища;
- визначні постаті історії українського оркестрового виконавства.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати існуючі засоби, підходи, форми опанування специфіки оркестрового виконавства;
- самостійно знаходити та відбирати інформацію стосовно оркестрових традицій;
- самостійно робити неупереджені висновки, досліджуючи практичну складову оркестрового музикування.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7.Здатність до міжособистісної взаємодії

ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.

СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності

ПРН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Перелік тем

Тема 1. Вступ. Теоретичні засади оркестрового виконавства. Етикет оркестрового музиканта. Методи освоєння навичок гри з аркуша

Тема 2. Вивчення оркестрових соло та фрагментів оркестрових партій у творах Віденських класиків

Тема 3. Вивчення оркестрових соло та фрагментів оркестрових партій у творах європейських композиторів-романтиків

Тема 4. Вивчення оркестрових соло та фрагментів оркестрових партій у творах зарубіжних композиторів др. пол. XIX - початку XX ст.

Тема 5. Вивчення оркестрових соло та фрагментів оркестрових партій у творах композиторів-імпресіоністів

Тема 6. Вивчення оркестрових соло та фрагментів оркестрових партій у творах російських композиторів (XIX – пер. пол. XX ст.)

Тема 7. Вивчення оркестрових соло та фрагментів оркестрових партій у творах композиторів XX ст.

Тема 8. Вивчення оркестрових соло та фрагментів оркестрових партій у творах українських композиторів.

Форми та технології навчання

Дисципліна «Вивчення оркестрових партій» для студентів освітнього ступеня «Магістр» оркестрового факультету Академії складається з практичних занять та годин для самостійної роботи та підготовки, а також включає поточний контроль(контрольний урок) та підсумковий (залік).

Навчальні ресурси

Нотний матеріал відповідного оркестрового репертуару, музикознавча та методична література представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії, інтернет-ресурси. Репетиційні приміщення в навчальних аудиторіях, концертних залах Академії надається для проведення занять відповідно розкладу.

Методи контролю

Поточною формою контролю є : контрольні уроки (1-3 семестри), перевірка самостійної роботи (1-3 семестри).

Підсумковою формою контролю з дисципліни є заліки (2, 3 семестри). **Загальний підсумковий контроль** полягає у підведенні підсумків виконання практичних завдань, що виконувалися протягом семестру, усуненням прогалин у засвоєнні окремих оркестрових партій та вирішенням питання про готовність кожного студента до заліку.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Контрольні уроки	15
2.	Перевірка самостійної роботи	30
3.	Відвідування занять	15
4.	Залік	40
5.	Всього	100

Критерії оцінювання треба описати 100-бально шкалою

90-100-А (відмінно) – продемонстрував високохудожню, технічно досконалу гру оркестрових соло, проявив знання та відчуття стилістики виконуваних фрагментів творів, відмінну інтонацію, артикуляційну та звукову культуру;

82-89-В (добре) – виставляється студенту, який продемонстрував знання оркестрових соло, проявив знання та відчуття стилістики виконуваних фрагментів творів, але припустився незначних технічних (інтонаційних, штрихових, звукових) неточностей

74-81-С (добре) – виставляється студенту, який продемонстрував знання оркестрових соло, проявив знання та відчуття стилістики виконуваних фрагментів творів, але з наявністю певних вад;

64-73-Д (задовільно) – виставляється студенту, який продемонстрував посередні здібності у засвоєнні матеріалу, а його безпосереднє виконання оркестрових соло не відображало у повній мірі художній задум творів, супроводжувалося недоліками технічного характеру наявність значних вад у грі виконавця;

60-63-Е (задовільно) – виставляється студенту, який не засвоїв засад навчального матеріалу, у його грі спотворено стилістику та художній задум твору, що є відображенням неналежної професійної підготовки, представлені твори не відповідають вимогам НМАУ, наявність значних вад у грі виконавця;

35-59-ФХ (незадовільно) – рівень виконання твору студентом не відповідає вимогам НМАУ.

1-34- F (незадоволено) – Студент не засвоїв матеріал навчальної дисципліни та неприпустиме ставлення до предмета

Інклюзивне навчання

Передбачене викладання навчальної дисципліни для студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За потреби навчальна дисципліна може викладатися англійською мовою. За бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою англійськомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта

Впродовж вивчення навчальної дисципліни «Вивчення оркестрових партій» передбачається участь студентів у науково-методичних, практичних конференціях, конкурсах творчих робіт, майстер класах, відвідування культурно-мистецьких проєктів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів тощо.

Рекомендована література:

1. Апатський В. Основи теорії та методики духового музично-виконавського мистецтва. Навчальний посібник. К., НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2006. 432 с.
2. Вірановський Г. Музично-теоретичні системи. –К.: Музична Україна, 1978
3. Вовк Р. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета: Дис. канд. мистецтвознавства, 17.00.03 К., 2004
4. Гулеско І.І. «Реквієм» Моцарта (До проблеми відродження старовинних жанрів): Навчальний посібник. –Харків, 1998
5. Завадинський Д. Вибір тактових схем // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
6. Іконник В.М. Культура інтонації. –К.: Рукопис, 1969.
7. Історія української музики: в 6 т. –К.: Наукова думка, 1989 – т. 1-2; 1990
8. Карп'як А. Особливості флейтових текстів Й.С.Баха / А.Карп'як // Студії мистецтвознавчі. Число 2 (18). – Київ: ІМФЕ, 2007. – С.67-75
9. Качмарчик В. Технологія постановки звука на флейті: історія і сучасність // Часопис НМАУ ім. П.І.Чайковського. - № 2(11). – Київ. 2011. – С.85-92.
10. Колеса М. Основи техніки диригування. – К.: Держвид., 1960
11. Кононов М.М. Деякі питання методики подолання труднощів гри на гобої./ Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. Випуск 22. Музичне виконавство. Книга 8-а. Збірка статей. Ред.-упор.: М.Давидов, В.Сумарокова. – Київ, 2002. – С.178, 239с.
12. Коробецька С. Оркестровий стиль: теорія, історія, сучасність; Монографія. – К.: НПУ ім. М. Драгоманова, 2011
13. Кулікова В.М. “Емоційна цілісність концертного виконання (засоби спілкування у визначенні критеріїв сприйняття та оцінювання музичного виконавства) зб. Наукових праць “Дослідження . Досвід. Спогади.” КССМШ ім. М. Лисенка - К; 2007р. 126-134с.
14. Кулікова В.М. “Художнє мислення музиканта. Традиції та інновації” Навчальний методичний посібник для студентів та викладачів виконавських факультетів вищих музичних навчальних закладів ||| - |V рівнів акредитації. -К; Купріянова2007.132с
15. Кушнір А. Творчість Й.Й.Кванца у контексті розвитку європейських флейтових шкіл /А.Кушнір // Науковий вісник НМАУ ім.П.І.Чайковського. – Вип. 70 : Проблеми методики та виконавства на духових інструментах. Кн.І. – К., 2008. – С.88-95.

16. Мимрик М. Р. Саксофон в українській камерній музиці кінця XX-початку XXI століття : композиторська творчість і виконавська практика: Дис. канд. мистецтвознавства; 17.00.03 / М.Р. Мимрик; НАН України; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського-К., 2013. - 244с.
17. Москаленко В. До визначення поняття «Музичне мислення» // Українське музикознавство. – Вип.. 28. – К.: НМАУ, 1998
18. Пушечников И.Ф. Про майстерність викладача-гобоїста./ Теорія та практика гри на духових інструментах. Збірка статей. Редактор-складник В.М. Апатський. – Київ: Музична Україна, 1989. – 136с.
19. Тольба В.С. Проблеми виконавства // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980.